

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/32/2021
Identifikačné číslo spisu: 1214225831
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1214225831.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Y. Š. U., bývajúcej v X., G. X, proti žalovanému N. P. K., bývajúcemu v X., L. X, zastúpenému JUDr. Jankou Hazlingerovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Nobelova 9, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 50C/293/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. apríla 2020 sp. zn. 16Co/83/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 50C/2903/2014-368 zo 14. septembra 2018 žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala ochrany osobnosti formou ospravedlnenia, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 1 500 eur zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 100% s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala ochrany osobnosti a to formou ospravedlnenia za to, že žalovaný v októbri roku 2012 dal do sklenenej skrinky vo vchode na ulici L. X, X. oznam, ktorý tam uzamkol a ktorým jej osobne zakazoval chovať mačky a prikazoval jej odstraňovať konáre, pričom použil aj vyhrážku. Zároveň sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa aj za to, že bez jej súhlasu a vedomia zverejnil v tej istej skrinke vo februári roku 2013, ktorú uzamkol, výzvu na odstránenie nedostatkov nachádzajúcu sa v liste zo 6. februára 2013 od správcu Antónie Dragúňovej - BYTOKOM, správa bytov a domov, Jašíkova ul. č. 20, 821 03 Bratislava, ktorú obdržal iba na vedomie. Zároveň sa domáhala ospravedlnenia za to, že pred príslušníkmi Obvodného oddelenia Policajného zboru Ružinov východ sp. zn. ORP-P-744/BA II-OOP2/2013 v zázname o podaní vysvetlenia z 13. októbra 2013 k priestupku sa vyjadril o žalobkyni, že je psychicky narušená osoba a bolo by treba na to prihliadať pri ďalšom kontakte s ním. Napokon sa domáhala, aby ospravedľujúci list bol zaslaný žalovaným na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Bratislava II, Obvodné oddelenie Policajného zboru Ružinov východ, Sputniková 12, 827 49 Bratislava a založený do spisu sp. zn. ORP-P-744/BA II-OOP2/2013. Súčasťou žalobného návrhu bol aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo

výške 1 500 eur. Žalobný návrh odôvodnila tým, že so žalovaným je susedou, bývajú v spoločnom vchode obytného domu na ulici L. X v X.. Od konca októbra 2011 žalovaný dlhodobo a systematicky uvádzal a zverejňoval o žalobkyni skutkové tvrdenia, podľa ktorých je špinavá, smrdí, je stará smradľavá židovka, ktorá mala skončiť v plyne a že z jej bytu vychádza zápach. Žalovaný zákazmi a výzvami žalobkyňu obmedzoval v užívaní spoločných priestorov obytného domu, šikanóznym konaním znemožňoval užívať jej osobný majetok a zverejňoval korešpondenciu adresovanú žalobkyni bez jej súhlasu a vedomia a to oznamom vo formáte A4, ktorý zverejnil vo vchode obytného domu pri vchodových dverách na prízemí, pod priamym osvetlením v uzamknutej zasklenej skrinke na oznamy a oznam so zvýrazneným menom a priezviskom žalobkyne s titulom JUDr. Oznam bol svojou formou a výraznosťou čitateľný pre každého, kto vstúpil do vchodových dverí. Oznam o zákaze chovu a kŕmení mačiek vo veľkosti A4 bol nalepený na vchodových dverách z vnútornej strany aj zo strany vonkajšej tak, že bol viditeľný a čitateľný pre obyvateľov priľahlých vchodov a všetkých, čo išli na zastávku mestskej hromadnej dopravy aj do hromadných garáží. List od správcovskej organizácie bol žalobkyni adresovaný a jeho kópiu dostal aj žalovaný, ktorý tento list zverejnil bez vedomia a súhlasu žalobkyne v uzamknutej skrinke pri vchodových dverách ako oznam. V skrinke tak dominoval oznam a list až do mája 2013. Do tohto dátumu bol na vchodových dverách zverejnený aj zákaz púšťania a vnášania mačiek. Dňa 22. mája 2014 žalovaný odstránil z elektronického zvončeka na vchodových dverách meno žalobkyne. Žalovaný stupňoval ataky na česť a meno žalobkyne a angažoval v petícii aj osoby, ktoré žalobkyňa nepozná, čím vytváral voči žalobkyni nenávistnú davovú psychózu. Takýmto konaním žalovaný neoprávnene zasiahol žalobkyni do práva na ochranu osobnosti, vážnosti a dôstojnosti. Žalobkyňa sa angažovala v oblasti NGO, najmä v Spoločnosti kresťanov a Židov na Slovensku a ICCJ, OZ Ľudia a voda, OZ CHEVRA a ICEJ, v OZ Dom svetla Slovensko a je zvolená za prísediacu na Okresnom súde Bratislava II.

3. Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania, po zrekapitulovaní jednotlivých vykonaných dôkazov, právne vec odôvodnil v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, § 11, § 12 ods. 1, § 13 ods. 1 až 3, § 127 ods. 1, § 689 Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), ďalej citoval čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2 ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „Ústava“) a vecne tým, že žalobkyňa v priebehu konania modifikovala text navrhovaného ospravedlnenia tak, že žiadala ospravedlnenie vo forme žalovaným podpísaného listu z dôvodu vyveseného oznamu s jej menom o zákaze chovu mačiek, z dôvodu, že žalovaný neoprávnene zverejnil list od správcu zo 6. februára 2013 a z dôvodu vyjadrenia žalovaného na jej adresu, že je psychicky narušená osoba. Súd prvej inštancie navrhované znenie petitu žaloby pripustil, okrem znenia ospravedlnenia týkajúceho sa, že žalobkyňa ja psychicky narušenou osobou. V súvislosti s uplatneným nárokom na ochranu osobnosti konštatoval, že právo na ochranu osobnosti predstavuje inštitút, v rámci ktorého sú nedielne chránené jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občianskoprávnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Predmetom ochrany sú jednak nemateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka (meno, česť, dôstojnosť, súkromie, telesná integrita a podobne), ako aj prejavy osobnej povahy (napr. podobizne, zvukové záznamy). Otázkou prípadného negatívneho dotknutia týchto čiastkových práv v rámci práva na ochranu osobnosti je potrebné posudzovať každé z nich samostatne. K jednotlivým pre spor podstatným argumentom žalobkyne následne uviedol, že počas konania pokiaľ žalobkyňa tvrdila, že nebolo preukázané, že by chovala mačky, uvedené tvrdenie nepovažoval za pravdivé, lebo v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa mačky v byte, ktorý obývala chovala. Súd prvej inštancie poukázal na výpovede svedkov T. J. Š., I. I., ako aj na tú skutočnosť, že žalobkyňou navrhnutí svedkovia v konečnom dôsledku i ona sama súdu uviedli, že v byte mačky chová. Len na doplnenie situácie súd prvej inštancie k tejto skutočnosti poukázal na rozhodnutie Okresného úradu Bratislava č. OU-BA-OVVS2-2016/0007413 z 20. júna 2016 (v spise na č. I. 19), z ktorého odôvodnenia vyplýva, že „ 4. augusta 2015 v čase o 20:00 hod. vyhadzovala žalobkyňa cez okno kusy čerstvého mäsa. Po príchode hliadky Obvodného oddelenia Policajného zboru na miesto L. Č.. X si hliadka všimla pod oknami na zemi vyhodené kusy čerstvého mäsa. Z okna prízemného bytu sa im prihovorila žalobkyňa, že čo tam zase chcú, že kŕmi vyhodené a opustené zvieratá“. Samotnú skutočnosť potvrdila žalobkyňa vo svojej výpovedi pred úradom, ako aj pred príslušníkom hliadky. Na uvedené tvrdenie nemá vplyv, že konanie bolo zastavené, pretože skutok nie je priestupkom. Podstatné pre danú vec bolo, že žalobkyňa kŕmila zvieratá kusmi mäsa priamo pod balkónmi bytového domu. Bez akýchkoľvek pochybností teda

súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa v predmetom byte mačky chovala, krmila ich a to nielen v byte, ale i v priestoroch pod oknami okolo bytového domu. V súvislosti s tvrdenou argumentáciou však podstatnou skutočnosťou pre predmet sporu bolo obťažovanie susedov týmito imisiami a ich následná svojpomoc pri riešení vzniknutej situácie a to prostredníctvom vyvesenia oznamov a zákazov ohľadom chovu mačiek.

4. Vo vzťahu k ďalšiemu aktu agresie a zásahu do jej osobnostných práv zo strany žalovaného, žalobkyňa uvádzala aj obmedzenie užívať spoločné priestory bytového domu, konkrétne sušiarne. S tým súvisela aj situácia okolo zamknutej sušiarne a následného vysadenia dverí. S poukazom na výpoveď svedka Y. W. L., súd považoval za preukázané, že každý mesiac mu bol opísaný nový a silnejší atak, napr. zamknutá sušiareň, vysadené dvere. Žalobkyňa sama v spore tvrdila, že tvrdenie žalovaného, že sušiareň je zamknutá a kľúč sa u neho nachádzal bol nezmysel. Keby to tak nebolo, nebola by sušiareň zamknutá a nemala by dôvod vyvaliť dvere. Uvedené tvrdenie v priebehu konania žalobkyňa sama počas konania vyvrátila. Najprv považovala za atak zo strany žalovaného, resp. ostatných obyvateľov bytového domu zamknutie dverí a o tomto ataku sa zverila aj svedkovi Y. W. L., a v následnom liste od správcu, v ktorom správca vyzýval na vrátenie a osadenie dverí, pričom v konaní uviedla, že sama dvere vysadila. Ďalším podľa žalobkyne podstatným argumentom svedčiacim v prospech zásahu do jej osobnostných práv bolo vyvesenie zákazu vo vchode, ktorý zásah mal spočívať v tom, že písomný odkaz bol umiestnený na vnútornej a vonkajšej strane vchodových dverí. Zákaz bol napísaný veľkými písmenami a mohol si ho prečítať nielen ten čo vošiel do vchodu č. X a z neho vychádzal, ale aj každý, kto išiel po ceste okolo vchodu na autobus či do garáží. Je pravdou, že uvedený zásah si mohol prečítať aj náhodný okoloidúci, avšak tvrdenie žalobkyne, že sa jednalo o zásah do jej osobnostných práv súd prvej inštancie považoval za nedôvodný. V predmetnom zákaze nebolo uvedené jej meno iba všeobecný zákaz v znení „zákaz púšťania a vnášania mačiek do vchodu“. Súd prvej inštancie k tomu zdôraznil, že ak žalobkyňa považovala v danom zákaze pre všetkých obyvateľov vchodu zákaz do svojich osobnostných práv, tak očividne nepochopila inštitút ochrany osobnosti a v takom prípade to považoval za šikanózný výklad práv v jej prospech a v neprospech ostatných spoluobyvateľov bytového domu. Ďalej vo vzťahu k vyveseným listinám -oznamu a výzvy zo 6. februára 2013, následne súd prvej inštancie uviedol, že uvedené listiny boli s menom, priezviskom a s akademickým titulom žalobkyne vyvesené po určitú dobu v skrinke na oznamy vo vchode č. X bytového domu. Žalobkyňa bola niekoľkokrát vyzývaná na riešenie neúnosnej situácie v bytovom dome, ktorú ona sama spôsobila, pričom tento stav ani po opakovaných výzvach neodstránila. Uvedená situácia spočívala v žalobkyňou nekontrolovanom chove mačiek, ich kŕmení, či už priamo v jej byte alebo v okolí bytového domu, ďalej vo voľnom pohybe týchto zvierat po spoločných častiach domu a v ich prístupe do domu cez hranol opretý o okno bytu žalobkyne, resp. cez sušiareň. Správca uvedeným listom a žalovaný vyvesenými oznamami iba reagovali na neúnosnú situáciu, ktorú žalobkyňa vytvárala, ignorovala a pred súdom obrátila tak, že sa vlastne vôbec nediali, resp. nevznikli pričom listinné dôkazy, ktoré strany pred súdom počas konania vyprodukovali preukázali pravdivé tvrdenie žalovaného. Tieto dôkazy boli jednoznačne preukázaním toho, že žalobkyňa mačky vo väčšom počte vo svojom byte chovala a krmila. V súvislosti s hodnotením svedeckých výpovedí navrhnutých žalobkyňou, súd prvej inštancie poukázal na rozporné tvrdenia, na postrádanie objektívneho hodnotenia situácie. K predloženému záznamu o šetrení a lekárskom potvrdení ako k dôkazom o nezávadnosti priestorov jej bytu, po ich vyhodnotení súd prvej inštancie dospel k záveru, že boli datované k 3. októbru 2011 a k 12. aprílu 2012. Podľa vyjadrenia žalobkyne, sa ataky mali stupňovať od októbra 2012. Sama žalobkyňa tvrdila, že slovo „židovka“ mal žalovaný prvýkrát použiť 30. decembra 2012, pričom oznam mal byť vyvesený od októbra 2012 do mája 2013 a výzva od februára 2013 do mája 2013. Tak ako boli listiny datované pred vyvesením uvedených listín a pred začiatkom „atakov“ zo strany žalovaného. Z uvedeného považoval súd prvej inštancie za jednoznačne preukázané, že žalobkyňa vykonávala svoje vlastnícke a neskôr užívacie právo v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Imisiami, ktoré produkovala znepríjemňovala výkon práv ostatných obyvateľov domu a to nad rámec zákonom dovolenej miery. Takýmto konaním zasahovala do vlastníckych práv ostatných obyvateľov bytového domu, pričom jej absolútne subjektívny výkon práv jej následne znemožňoval objektívne vnímať vzniknutú situáciu.

5. Napokon súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie §123 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa výkonu vlastníckeho (užívacieho) práva, ktorý nesmie prekročiť zákonom stanovené medze, musí byť vzájomne medzi vlastníkmi susedných nehnuteľností do určitej miery tolerovaný. Uplatňovanie a

posúdenie susedských vzťahov je vždy potrebné vykladať v súlade so zásadou dobrých mravov. Vzájomné konanie alebo opomenutie medzi susedmi nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Porušenie pravidla správania sa predpokladá, aby rozpor s dobrými mravmi bol dostatočne výrazný, spoločensky jasný a zrozumiteľný, aby sa v úvahách zachovala potrebná miera tolerancie a rezervovanosti. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie ustálil, že žalobkyňa zneužila svoje subjektívne práva, pričom ale ďalej tvrdila, že žalovaný neoprávnene vyvesil výzvu zo 6. februára 2013. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, že táto výzva bola zaslaná žalovanému, ktorú skutočnosť pritom niekoľkokrát počas konania potvrdila aj samotná žalobkyňa, ktorá sama uviedla, že výzva bola žalovanému zaslaná na vedomie. Ak žalobkyňa tvrdila, že žalovaný túto výzvu sfaľoval, opätovne ako nositeľka dôkazného bremena bola povinná svoje tvrdenie preukázať. Ak žalovaný vykonával funkciu schodiskového dôvernika a táto výzva bola zaslaná aj jemu, nejednalo sa o jej súkromnú korešpondenciu a bez ohľadu na to, že v hlavičke tejto výzvy bolo uvedené meno a priezvisko s titulom a adresou žalobkyne, a to najmä aj s poukazom na obsah výzvy a stav v predmetnom vchode (imisie, ktoré žalobkyňa produkovala).

6. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom odborného stanoviska Slovenského národného strediska pre ľudské práva z 21. apríla 2015 (v spise na č. I. 73) konštatoval, že stanovisko vychádzalo iba zo subjektívneho hodnotenia situácie žalobkyňou, s jej predložených informácií a listín, pričom vyjadrenie a pohľad druhej strany neobsahoval. Uvedené vo výpovediach potvrdili aj zamestnanci strediska. Slovenské národné stredisko pre ľudské práva nevychádzalo z kompletne zisteného skutkového stavu. Z podkladov, ktoré malo k dispozícii sa nevedelo zodpovedne vyjadriť k tomu, či k chovu mačiek žiadateľkou dochádza v súlade s ustanovením § 127 Občianskeho zákonníka, teda či chov mačiek žiadateľkou neobťažuje obyvateľov bytového domu nad mieru primeranú pomerom. Táto otázka nebola ani predmetom odborného stanoviska. Žalobkyňa pôvodne v spore žiadala od žalovaného ospravedlnenie, že pre jeho výroky ako „ste špinavá, smrdíte, ste stará smradľavá židovka, ktorá mala skončiť v plyne a že z jej bytu vychádza zápach“; počas konania v tejto časti zmenila navrhovaný petít a text navrhovaného ospravedlnenia už uvedené výroky neobsahoval. Z tohto dôvodu predmetom konania zostalo len ospravedlnenie, týkajúce sa vyveseného oznamu s jej menom o zákaze chovu mačiek a z dôvodu, že žalovaný neoprávnene zverejnil list od správcu zo 6. februára 2013. „Ataky“ obsahujúce uvedené vulgarizmy a invektíva už neboli následne predmetom požadovaného ospravedlnenia, preto v konečnom dôsledku odborné stanovisko sa týkalo skutočností, ktoré sa netýkali predmetu sporu. V závere k jednotlivým argumentom a k tvrdeniam strán, ktoré sa najmä týkali tvrdenia o vypílených kríkoch, či otrávených stromoch, o sfaľovaných podpisoch na petícií a samo zvolenie žalovaného do funkcie schodiskového dôvernika alebo o domnienkach o susedoch fajčiaroch, poliatom betóne pred bytovým domom, či otrávených kalužiach, a situácie svedka pri venčení psa s mačkou alebo o vylúčení žalobkyne zo schôdze a pod., súd prvej inštancie podotkol, že sa jedná o právny balast, ktorý s danou vecou absolútne nesúvisel, preto nebolo potrebné sa ním zaoberať. V nadväznosti na uvedené následne ustálil, že považoval za preukázané, že žalobkyňa mačky chovala, s čím súviselo obťažovanie susedov imisiami ako zápach, znečistenie spoločných priestorov a voľný pohyb týchto zvierat po bytovom dome, pričom žalobkyňa na výzvy správcu a žalovaného opätovne nereagovala, a závadný stav neodstránila. Písomnosť adresovanú žalobkyňi s výzvou na odstránenie pretrvávajúceho stavu (zaslanú aj žalovanému), nepovažoval za písomnosť osobnej povahy podľa ustanovenia § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lebo jej vyvesenie v skrinke na oznamy spolu s oznamom zakazujúcim chov mačiek, nemožno klasifikovať ako zásah do osobnostných práv žalobkyne a to najmä s poukazom na situáciu, ktorú v bytovom dome spôsobovala. Pri strete práv na ochranu osobnosti a práv ostatných užívateľov bytu je potrebné zachovať istú mieru proporcionality. Nemožno preto priznať viac práv jednej strane na úkor strany druhej. Priznaním uplatneného nároku by súd túto zásadu vyvrátil a značne znevýhodnil žalovaného, čím by odobril prísny subjektívny výkon práv vlastníka, resp. nájomcu jedného bytu (žalobkyňu) bez ohľadu na úkor ostatných vlastníkov a nájomcov v bytovom dome. Žalobkyňa svojím konaním rušila výkon vlastníckych a užívacích práv ostatných spoluobyvateľov, pričom ako nájomca a predtým vlastníka bola povinná užívať byt, spoločné priestory a zariadenie domu riadne.

7. K uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd uviedol, že dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je určitá ujma. Z hľadiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupňov negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom

závažnosti a) neopodstatňujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b) opodstatňujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c) opodstatňujú tak nemateriálnu, ako i materiálnu satisfakciu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu existencia a závažnosť ujmy. Za závažnú podľa názoru súdu prvej inštancie možno považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Nie sú však rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii prípadne spoločenskom postavení a pod.) vnímala aj každá iná fyzická osoba. V danom prípade bolo povinnosťou žalobkyne uniesť dôkazné bremeno o preukázaní existencie neoprávneného zásahu, ktorý mal za následok vznik nemateriálnej ujmy. Na základe dôkladného zváženia skutkového stavu a vyhodnotenia dôkazných prostriedkov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala zásah do jej osobnostných práv, ani konanie žalovaného contra legem, vznik ujmy a ani príčinnú súvislosť medzi vznikom ujmy a konaním žalovaného v rozpore so zákonom, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalovaného v spore, ktorému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 28. apríla 2020 sp. zn. 16Co/83/2019 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP. Žalovanému priznal proti žalobkyňi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Odvolací súd v odôvodnení konštatoval správne zistený skutkový stav veci, ako aj správne právne posúdenie veci. Z dôvodu vyčerpávajúceho skutkového a právneho zdôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie, ktorý sa vysporiadal so všetkými aspektmi žaloby na ochranu osobnosti, sa odvolací súd stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu. V súvislosti povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa v podanom odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa už nevysporiadal súd prvej inštancie. Uplatnené odvolacie námietky neboli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie.

10. K odvolacej námietke žalobkyne týkajúcej sa nepripustenia zmeny žaloby aj o skutok žalovaného, spočívajúci v jeho vyjadrení na Obvodnom oddelení Policajného zboru Bratislava II 13. októbra 2013 v konaní vedenom pod ČVS: ORP-P-744/BA II-OPP/2016, čím mal súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožniť žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd uviedol, že nebol oprávnený preskúmať správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o nepripustení zmeny žaloby v zmysle ustanovenia § 143 CSP, nakoľko ide o výsledok vnútorného presvedčenia súdu prvej inštancie a jeho myšlienkového postupu, ktorého správnosť nemožno samostatne napadnúť odvolaním, pretože odvolanie proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena žaloby nie je prípustné (§ 357 a contrario CSP). Uplatnená námietka žalobkyne sa teda týkala aplikačnej a interpretačnej (ne)správnosti súdu prvej inštancie pri postupe podľa § 143 CSP, teda (ne)správnosti právneho posúdenia, na ktorom spočívalo napadnuté rozhodnutie, avšak realizácia procesných oprávnení žalobkyňi týmto právnym posúdením nemohla byť znemožnená. V tejto súvislosti poukázal na judikát publikovaný pod R 54/2012, ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/162/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/8170/2014.

11. K náležitej argumentácii súdu prvej inštancie a k námietkam žalobkyne v odvolaní, ktoré boli v podstate zopakovaním a celkovou rekapituláciou jej tvrdení v konaní pred súdom prvej inštancie, odvolací súd považoval za podstatné zdôrazniť, že esenciálnou zákonnou hmotnoprávnou podmienkou pre vznik osobitných občianskoprávných sankcií v zmysle ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka, je objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu v porušení alebo čo aj len ohrození osobnosti fyzickej osoby. Tento znak je daný, ak zásah do cti alebo dôstojnosti fyzickej osoby je v konkrétnom prípade so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, objektívne spôsobilý ohroziť uvedené chránené hodnoty ľudskej osobnosti. Pri konštrukcii, ktorá bola zvolená v ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je významná subjektívna stránka, teda to, ako určitá fyzická osoba zo

svojich subjektívnych hľadísk vníma určité konanie a jeho dôsledky. V posudzovanej veci však bolo celkom nesporné, že vyvesením oznamu a listu zo 6. februára 2013 v presklenej skrinke vo vstupných priestoroch a na vchodových dverách bytového domu na ulici L. X v X., objektívne žiadny zásah do osobnostných práv žalobkyni nemohol spôsobiť. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, bolo legitímnym právom každého obyvateľa tohto bytového domu a teda nielen žalovaného žiadať žalobkyňu, aby prestala s nekontrolovateľným chovom a prikrmovaním mačiek, ktorým spôsobovala v bytovom dome a jeho okolí znečistenie, šírenie neznesiteľného zápachu a tým v podstatnej miere znemožňovala ostatným obyvateľom pokojné bývanie. Je právne irelevantné a nepodstatné, či žalovaný bol legálne zvoleným zástupcom vlastníkov bytov podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, či sa obyvatelia bytového domu so žiadosťou obrátili na úrady verejného zdravotníctva a či petícia bola spísaná podľa zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, až po zaslaní listu zo 6. februára 2013. Podstatnou bola forma, obsah a celkový kontext namietaných písomností, zverejnených v presklenej skrinke a na vchodových dverách bytového domu. Práve konanie žalobkyne objektívne dlhodobo a výrazne obmedzovalo užívacie práva ostatných obyvateľov bytového domu, týmto jej všeobecne neakceptovateľným konaním, preto odvolací súd rezolútne odmietol akúkoľvek spôsobilosť týchto listín, ich zverejnením zasiahnuť do osobnostných práv žalobkyne. Zvolené výrazové prostriedky, ako aj štylizácia predmetných listín a to aj s uvedením jej mena, priezviska a akademického titulu, aj podľa názoru odvolacieho súdu sú celkom primerané situácii, ktorú bez akýchkoľvek pochybností zapríčinila práve a výlučne žalobkyňa.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaného v odvolacom konaní, ktorému priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

12. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolaiteľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Namietala nezákonné, zjavne neodôvodnené, neprímerane prísne, nevyvážené a nezohľadňujúce jej argumenty, ani okolnosti v danej veci. Odôvodnenie napádaného rozsudku považovala za nepresvedčivé, ktoré nespĺňa zákonné požiadavky. Zároveň nesúhlasila s výkladom a aplikáciou podústavných právnych predpisov s tým, že podľa jej názoru súdy nerešpektovali medzinárodné právne záväzky, ktorými je Slovenská republika viazaná. Poukázala na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. Pl. ÚS 21/08, III. ÚS 79/02 čl. 7 ods. 5, č. 1. 154c ods. 1 Ústavy, ako aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Walla a Wallová proti Českej republike, č. 23848/04 a Havelka a ostatní proti Českej republike, č. 23499/06. Trvala na tom, že podľa jej názoru bolo žalovaným preukázateľne porušené právo na ochranu osobnosti, právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Následne poukázala na jednotlivé body odôvodnenia napádaného rozhodnutia, s ktorými závermi nesúhlasila. V rámci svojej argumentácie zdôraznila, že závažným argumentom a dôkazom o porušovaní jej práv, s ktorými sa súdy nižších inštancií nevysporiadali boli práve výzvy a oznamy. Podotkla, že v časti, v ktorej ju žalovaný verbálne urážal pre jej pôvod vzala žalobný návrh späť z dôvodu, že pôvod a rodina sú bytostne prvoradé a obsahom neopomenuteľné. Nesúhlasila s odôvodnením týkajúcim sa ohľadne uvádzaných argumentov, s ich posúdením ako právnym balastom. Tvrdila, že súd prvej inštancie sa zaoberal vyjadreniami a tvrdeniami žalovaného a od žalobkyne vždy žiadal vyjadrenie k jeho tvrdeniam, ktoré následne už nevyhodnocoval, ignoroval ich a konanie odkláňal iným smerom.

13. K skutkovým okolnostiam týkajúcim sa chovu zvierat uviedla, že je užívateľkou bytu od roku 1976, mala ustálené zvyky, ktoré uplynutím času a vekom nemenila. Psíkov a mačky chovala vždy, mala veľmi dobré vzťahy so všetkými susedmi vrátane žalovaného. Nesúhlasila s tvrdením uvedeným odvolacím súdom v bode 15 na strane 8 odôvodnenia vo vzťahu k posúdeniu jej osoby ako problémového suseda. Uvedené považovala za svojvoľné a nemiestne, nemajúce základ v zistenom skutkovom stave. V súvislosti s konaním žalovaného jej podľa názoru bolo zasiahnuté do práva na ochranu ľudskej dôstojnosti, ktorá ako historická kategória je dôležitá a významná a stala sa súčasťou článku Charty základných práv únie, ktorý citovala. Trvala na tom, že súdy nižších inštancií sa náležite nevysporiadali s protiprávnym konaním spôsobujúcim zásah do osobnostných práv žalobkyne a to ani porušením listového tajomstva žalovaným, ktoré je chránené Ústavou. Konaním žalovaného v súvislosti so zverejnením oznamu a listu od správcu v čase od októbra 2012 do mája 2013, jej žalovaný zasiahol nielen do osobnosti, ale aj do kvality života, zdravia a súkromného rodinného života.

Trvala na tom, že postupom súdov nižších inšancií jej bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, pričom poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú citovala. Zároveň nesúhlasila s výrokom o trovách konania s poukazom na ustanovenie § 257 CSP. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť (vrátane rozhodnutia súdu prvej inšancie) a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie. Súčasťou podaného dovolania bol návrh na odklad vykonateľnosti napádaného rozhodnutia z dôvodov hodných osobitného zreteľa, týkajúcich sa jej sociálnych a majetkových pomerov ako starobnej dôchodkyne s príjmom z dávok dôchodku, ktorý len v skromnom rozsahu postačuje na zabezpečenie bývania, stravovania a na uspokojenie iných pre život nevyhnutných výdavkov, pričom rozhodnutie o náhrade trov konania protistrane by malo pre ňu negatívne následky, ktoré by ju obmedzovali v dôstojnom živote.

14. Žalovaný sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadril.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

16. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

17. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na odklad vykonateľnosti nezistil splnenie podmienok v zmysle § 444 ods. 1 CSP, preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

18. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inšancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

19. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

20. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

22. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

23. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáčať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej

republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

24. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019). Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat' alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

25. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

26. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľky spočívala v namietaní nedostatočného odôvodnenia napádaného rozhodnutia, v jej nesúhlase s hodnotením dôkazom, so skutkovými závermi ku ktorým súdy nižších inštancií dospeli, ako aj s uvedením jednotlivých dôvodov v odôvodnení a najmä so závermi, ku ktorým odvolací súd dospel pri ich vyhodnotení, ktoré považovala za rozporné s predmetom sporu. Zároveň nesúhlasila s výrokom o trovách konania, žiadala aplikovať ustanovenie § 257 CSP.

27. K namietaného nedostatočného odôvodneniu napádaného rozhodnutia dovolací súd uvádza, že odôvodnenie uvedené v bode 23 až 28 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte (najmä s bodmi 46 až 59) spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

28. V danom prípade potvrdením rozhodnutia vo veci samej v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP, odvolací súd preskúmal správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj správnu aplikáciu a interpretáciu príslušných hmotnoprávných noriem na zistený skutkový stav a zároveň aj skutočnosť, že rozhodnutie bolo vydané v súlade s ustanoveniami procesného práva. Vysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP. Takéto rozhodnutie nemožno považovať za nepresvedčivé. Z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnemu posúdeniu. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. V dôvodoch uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, vyjadrenia žalovaného k tomuto odvolaniu, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne správny, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z ich obsahu nevyplýva nepresvedčivosť, ani

taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

29. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

30. Napokon aj v zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06). Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra sice nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozhodnutia vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

31. K nesúhlasu dovolateľky s posudzovaním skutkových okolností týkajúcich chovu mačiek, ich prikrmovaním, či riešením susedských sporov a porušením listového tajomstva v spore o ochranu osobnosti, dovolací súd uvádza, že uvedené skutkové okolnosti sa týkali uplatneného žalobného návrhu o ochranu osobnosti, na základe ktorých súdy následne na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeli k záveru, že práve konaním a správaním sa žalobkyne v bytovom dome dochádzalo k narušenia susedského spoluzitia, k obmedzovaniu imisií v súvislosti s nekontrolovateľným chovom zvierat, k znečisťovaniu okolia. Konanie žalovaného ani obsah zverejnených oznamov a výzvy nebolo spôsobilé objektívne zasiahnuť do osobnostných práv dovolateľky, ktorý zákonným spôsobom dovolateľku upozorňoval na nedostatky v bytovom dome, v ktorom vykonával funkciu dôvernika. Ak je za zásah do osobnostných práv považovaný písomný prejav, je pre posúdenie, či sa negatívne dotkol osobnosti, potrebné analyzovať nielen obsah tohto prejavu, ale tiež formu v ňom použitých výrazových (slovných i grafických) prostriedkov, pretože tá je vonkajším prejavom obsahu. Pri skúmaní, či obsah zverejnených výziev a oznamov v danom prípade bol spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv fyzickej osoby, bola osobitne významná otázka pravdivosti skutkových okolností, ktoré boli v ňom uvedené. V danom prípade bolo nepochybné, že obsah zverejnených výziev a oznamov v bytovom dome v X., na ulici L. X, sa týkal pravdivých skutkových okolností, ktoré nakoniec neboli vyvrátené ani samotnou dovolateľkou, preto pri zhodnotení jednotlivých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti nebolo možné dospieť k záveru, že boli objektívne spôsobilé zasiahnuť do osobnostných práv dovolateľky.

32. Napokon značná časť dovolacej argumentácie bola zopakovaním argumentácie uvedenej v odvolaní, i predtým v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorým posúdením sa dovolací súd stotožnil. Dovolateľka nepredložila argumentáciu relevantne spochybňujúcu správnosť záverov odvolacieho súdu vrátane súdu prvej inštancie. Dovolací súd nespochybňuje, že vždy je možné nájsť ďalšie hľadiská, na základe ktorých sa sporovej strane môže javiť súdne rozhodnutie ako nedostatočne odôvodnené. Takto

by sa mohlo konanie dostať do stavu nekončiacej polemiky bez praktického presahu, preto právny poriadok ustanovuje konečný výpočet právnych nástrojov, ktorými je možné nápravu dosiahnuť. Tie však musia smerovať k riešeniu podstatných otázok, nie otázok presahujúcich základný rámec zákonného, rozumného a v širšom rámci spravodlivého usporiadania právnych vzťahov v primeranom čase (uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 553/2022-42 z 8. novembra 2022).

33. K namietanému hodnoteniu dôkazov súdom dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľky s procesným postupom odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) s hodnotením dôkazov, resp. nevykonaním ďalších dôkazov, ktoré neboli relevantné pre opodstatnenosť uplatneného nároku, nemožno považovať za porušenie jej procesných práv. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z ustanovenia § 191 CSP znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením (§ 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP).

34. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

35. K namietanému neaplikovaniu ustanovenia § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania, dovolací súd uvádza, že v sporovom konaní na rozhodovanie súdu o nároku na náhradu trov konania platí zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu), ktorá sa uplatní tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť v spore úspešnej strane trovy konania, ktoré úspešnej strane vznikli (§ 255 CSP). Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 ods. 1 CSP), to znamená, že súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

36. Z obsahu podaného odvolania však nevyplýva, že by žalobkyňa výslovne namietala resp. žiadala dovolací súd resp. súd prvej inštancie o aplikáciu uvedeného ustanovenia. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy dovolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. V danom prípade pokiaľ dovolateľka nenamietala aplikáciu ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v odvolacom konaní, nie je prípustné, aby sa použitie ustanovenia § 257 CSP domáhala prvýkrát v dovolacom konaní.

37. K rozhodnutiam Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Walla a Wallová proti Českej republike, č. 2384814, a vo veci Havelka a ostatní proti Českej republike, č. 23499/06, na ktoré poukázala dovolateľka dovolací súd uvádza, že neboli aplikovateľné na danú vec. Týkali sa namietaného porušenia čl. 8 (práva na rodinný život) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie prijaté FMZV ČSFR č. 209/92, ďalej len „Dohovor“) v súvislosti s nariadením ústavnej výchovy maloletých detí, z dôvodu nevyhovujúcich bytových podmienok a nedostatočnej starostlivosti zo strany rodičov.

38. Napokon ani rozhodnutia ústavného súdu uvedené dovolateľkou a to uznesenie č. k. Pl. ÚS 21/08-7 z 10. septembra 2008 o súlade § 26 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; ako aj aj nález č. k. III. ÚS 79/02-33 z 21. augusta 2002 porušenie práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, nesúviseli s predmetom preskúmanej veci týkajúcej sa ochrany osobnosti. Z týchto dôvodov námietka týkajúca sa nesprávneho výkladu dovolateľkou uvedených podústavných noriem nebola relevantná.

39. Dovolací súd už len poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti. Vo vzťahu k tomu však je potrebné dodať, že tieto vady v preskúmvanej veci dovolací súd nezistil, preto prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je daná.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

41. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaného v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), ktorému však nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.